

**Арча район Советы
КАРАРЫ**

« 13 » октябрь 2018 ел

№ 199

**Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт
турында нигезләмәне раслау хакында**

«Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 02 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законга, «Муниципаль хезмәт турында» 2013 елның 25 июнендәге 50-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы кодексына туры китерү максатларында Арча район Советы карар бирде:

1. «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт турында» нигезләмәне расларга.

2. 2015 елның 24 апрелендәге 329 номерлы карары белән расланган «Арча районында муниципаль хезмәт турында нигезләмә» карарын үз көчен югалткан дип танырга (31.01.2017 №103, 28.04.2017 №128, 18.07.2017 №135, 07.12.2017 №155 үзгәрешләре белән).

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) яисә Арча муниципаль районының рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Арча район Советының законлылык, жәмәгать тәртибен саклау һәм жирле үзидарә буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Муниципаль район башлыгы,
Арча район Советы рәисе

И.Г. Нуриев

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районында муниципаль хезмэт
турында нигезләмә

1. Гомуми нигезләмэләр

1.1. Муниципаль хезмэт - хезмэт шартнамәсе (контракты) төзү юлы белән биләнә торган муниципаль хезмэт вазыйфаларында даими нигездә гамәлгә ашырыла торган гражданнарның һөнәри эшчәнлегә.

1.2. Муниципаль хезмәткәр өчен өстәмә рәвештә «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлегә санала, аның исеменнән яллаучының вәкаләтләрен яллаучының (эш бирүче) вәкиле башкара.

1.3. Эшкә алуучының вәкиле (эш бирүче) Арча муниципаль районы башлыгы, Арча муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе, Финанс-бюджет палатасы рәисе, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе рәисе яисә яллаучының (эш бирүче) вәкиле вазыйфаларын башкарырга вәкаләтле башка зат булырга мөмкин.

1.4. Муниципаль хезмэт Арча район Советы аппаратында, Арча муниципаль районы башкарма комитетында, «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының Финанс-бюджет палатасы» МКУ, Арча муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасында, «Мәгариф идарәсе», «Мәдәният идарәсе» муниципаль учреждениеләрдә, Арча муниципаль районының Контроль-хисап палатасында штат вазыйфаларында гамәлгә ашырыла.

1.5. Сайлап куелган муниципаль вазыйфада башкарыла торган эшчәнлек муниципаль хезмэт булып тормый.

1.6. Арча муниципаль районында муниципаль хезмэт Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар, Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы Конституциясе, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексы, Татарстан Республикасының башка законнары, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлегә уставы, әлегә Нигезләмә һәм башка муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Арча муниципаль районы муниципаль хезмәткәрләренә (алга таба - муниципаль хезмәткәр) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль законда, муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы Кодексында каралган үзенчәлекләр белән хезмэт законнарының гамәлдә булуы кагыла.

2. Муниципаль хезмәткәрләр

2.1. Муниципаль хезмәткәр - Арча муниципаль районының жирле бюджеты акчалары исәбеннән түләнгән торган акчалата карап тоткан өчен муниципаль хезмәт вазыйфаларын федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә Устав, әлеге Нигезләмә, башка муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән тәртиптә башкаручы граждандан.

2.2. Жирле үзидарә органнары, муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре эшчәнлеген техник тәэмин итү вазыйфаларын башкаручы затлар муниципаль хезмәт вазыйфаларын башкармыйлар һәм муниципаль хезмәткәрләр булып тормыйлар.

3. Муниципаль хезмәтнең төп принциплары

Муниципаль хезмәтнең төп принциплары түбәндәгеләр:

- 1) кеше һәм граждандан хокукларының һәм ирекләренең өстенлеге;
- 2) Россия Федерациясә дәүләт телен белгән граждандарның муниципаль хезмәткә тигез керүе һәм аны женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфаи хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә каравына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйлә булмаган башка шартларга тигез булуы;
- 3) муниципаль хезмәткәрләрнең һөнәри осталыгы һәм компетентлыгы;
- 4) муниципаль хезмәтнең тотрыклылыгы;
- 5) муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлегә турында мәгълүматтан файдалану мөмкинлеге;
- 6) ижтимагый берләшмәләр һәм граждандар белән үзара хезмәттәшлек;
- 7) муниципаль хезмәткә төп таләпләрнең бердәмлеге, шулай ук муниципаль хезмәт узганда тарихи һәм башка жирле традицияләргә исәпкә алу;
- 8) муниципаль хезмәткәрләрнең хокукый һәм социаль якланганлыгы;
- 9) үз вазыйфаи бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен муниципаль хезмәткәрләрнең жаваплылыгы;
- 10) муниципаль хезмәтнең партиядән тыш булуы.

4. Муниципаль хезмәтнең финанслау

Муниципаль хезмәтнең финанслау, муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәте өчен түләүгә чыгымнарны, аларны пенсия белән тәэмин итүне дә кертеп, Арча муниципаль районының жирле бюджеты акчалары исәбеннән, федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында башкасы билгеләнмәгән булса, муниципаль хезмәткәрләргә бирелә торган гарантияләргә тәэмин итүгә бәйлә башка чыгымнар исәбеннән гәмәлгә ашырыла.

5. Муниципаль хезмәт вазыйфалары

5.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасы - жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы»

муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә төзелә торган сайлау комиссиясе аппаратындагы вазыйфа, жирле үзидарә органы, Арча муниципаль районы сайлау комиссиясе яисә муниципаль вазыйфаны биләүче зат вәкаләтләрен үтәүне тәмин итү буенча билгеләнгән бурычлар даирәсе белән.

5.2. Муниципаль хезмәт вазыйфалары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексына кушымта итеп бирелә торган Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестры нигезендә муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

5.3. Жирле үзидарә органының, Арча муниципаль районы сайлау комиссиясе аппаратының штат расписаниесен төзегәндә һәм раслаганда Татарстан Республикасында муниципаль хезмәт вазыйфалары реестрында каралган муниципаль хезмәт вазыйфалары исемнәре кулланыла.

6. Муниципаль хезмәт вазыйфалары классификациясе

6.1. Муниципаль хезмәт вазыйфалары түбәндәге төркемнәргә бүленә:

- 1) муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары;
- 2) муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары;
- 3) муниципаль хезмәтнең әйдәүче вазыйфалары;
- 4) муниципаль хезмәтнең өлкән вазыйфалары;
- 5) муниципаль хезмәтнең кече вазыйфалары.

7. Муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләү өчен квалификация таләпләре

7.1. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен һөнәри белем дәрәжәсенә, муниципаль хезмәт яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына, вазыйфаи бурычларын үтәү өчен кирәкле белемнәргә һәм күнекмәләргә карата квалификация таләпләренә туры килү таләп ителә.

7.2. Муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен түбәндәге квалификация таләпләре билгеләнә:

1) һөнәри белем дәрәжәсенә: вазыйфаларның югары, төп һәм әйдәүче төркемнәре өчен югары белем булу; вазыйфаларның өлкән һәм кече төркемнәре өчен югары белем яисә урта һөнәри белем булу;

2) муниципаль хезмәт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына:

муниципаль хезмәтнең югары вазыйфалары буенча - кимендә ике ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә дүрт ел эш стажы;

муниципаль хезмәтнең төп вазыйфалары буенча - кимендә бер ел муниципаль хезмәт стажы яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча кимендә ике ел эш стажы.

3) һөнәри белемнәргә һәм күнекмәләргә:

Россия Федерациясе Конституциясен, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законны, «Россия Федерациясендә

муниципаль хезмэт турында» Федераль законны, Татарстан Республикасы Конституциясен, «Татарстан Республикасында жирле үзидарэ турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законнын, әлеге Кодексны, Арча муниципаль районы Уставын, башка норматив хокукый актларны муниципаль хезмэтнең тиешле вазыйфасы, хезмэтне саклау норматив таләпләрен һәм янгынга каршы иминлек кагыйдәләрен үтәүгә карата куллану, тиешле муниципаль органда - барлык вазыйфалар төркемнәре өчен эчке хезмэт тәртибе кагыйдәләрен белү;

хезмэт мәгълүматы белән эшләү өлкәсендә белем һәм күнекмәләр, эш башкару һәм эшлекле аралашу нигезләре - вазыйфаларның югары, төп, әйдәүче һәм өлкән төркемнәре өчен;

- муниципаль хезмэтнең югары һәм төп вазыйфалары буенча - мәгълүмат-коммуникация технологияләре өлкәсендә дәүләт сәясәтенең хокукый аспектларын, программа документларын һәм приоритетларын, халыкка һәм оешмаларга мәгълүмати-коммуникация технологияләрен, аппарат һәм программа тәминатын куллану юлы белән дәүләт хезмәтләрен күрсәтү өлкәсендә хокукый аспектларны, ведомствоара документлар әйләнеше мөмкинлекләрен, мәгълүмати иминлекне тәмин итү өлкәсендә гомуми мәсьәләләрен, проект идарәсе нигезләрен куллануны да кертеп, жирле үзидарэ органнарында мәгълүмати-коммуникация технологияләрен, аппарат һәм программа тәминатын куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен белү; жирле үзидарэ органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллану мөмкинлекләрен һәм үзенчәлекләрен исәпкә алып, мәгълүмати-коммуникация урнаштыру, телекоммуникацион челтәрләр, шул исәптән почта белән идарэ итү системалары, электрон системалар, мәгълүмат системалары, мәгълүмат системалары, мәгълүмат системалары белән идарэ итү системалары, мәгълүмат системалары, мәгълүмати-коммуникация системалары, мәгълүмат системалары белән идарэ итү системалары, мәгълүмат системалары, мәгълүмат системалары белән идарэ итү системалары, мәгълүмат-коммуникация системалары, мәгълүмат системалары белән идарэ итү өлкәсендә стратегик планлаштыру һәм идарэ итү күнекмәләре;

- муниципаль хезмэтнең әйдәүче, өлкән һәм кече вазыйфалары буенча - аппарат һәм программа тәминаты, жирле үзидарэ органнарында заманча мәгълүмат-коммуникация технологияләрен куллануның мөмкинлекләре һәм үзенчәлекләре, мәгълүмати куркынычсызлыкны тәмин итү өлкәсендә ведомствоара документлар әйләнеше мөмкинлекләреннән, гомуми сораулардан файдалануны кертеп; мәгълүмати-телекоммуникация челтәрләре, шул исәптән Интернет челтәре, операция системалары, электрон почта белән идарэ итү, текст мөхәррирлегендә, электрон таблицалар белән, презентацияләр әзерләү, электрон документларда график объектларны файдалану, мәгълүматлар базасы белән компьютерның эчке һәм периферия жайланмалары белән эшләү күнекмәләре;

4) әйдәүче, өлкән һәм кече төркемнәренң муниципаль хезмэт Вазыйфаларын биләү өчен муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, әзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнми.

5) муниципаль хезмэт стажын билгелэгэндә шулай ук тиешле вазыйфай төркемнәрнең дәүләт граждан хезмәте вазыйфаларында һәм аларга тиңләштерелгән хәрби һәм хокук саклау хезмәте вазыйфаларында эш стажы исәпкә алына.

5.1. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясе муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен кирәкле белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре каралган булса, белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгэндә, әлеге белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына шушы белгечлек буенча эш чорлары, әлеге юнәлеш буенча граждан (муниципаль хезмәткәрләргә) мәгариф турында һәм (яисә) әлеге белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча квалификация турында документ алганнан соң эзерлек чорлары кертелә.

5.2. Муниципаль хезмәткәрнең вазыйфай инструкциясе белгечлеккә, эзерлек юнәлешенә карата квалификация таләпләре каралмаган очракта, күрсәтелгән стажга белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажын исәпләгэндә муниципаль хезмэт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле белем һәм күнекмәләр алган гражданның (муниципаль хезмәткәрнең) эш чорлары кертелә, ул муниципаль хезмэт вазыйфасын биләү өчен квалификация таләпләренә туры килә торган дәрәжәдәге һөнәри белем турында документ алганнан соң кертелә.

6. Контракт буенча билгеләнә торган муниципаль районның (шәһәр округының) жирле администрациясе башлыгы вазыйфасына кандидатларга карата өстәмә таләп кимендә биш ел идарә эшчәнлегә тәҗрибәсе булу билгеләнә. Әлеге өлештә житәкче, оешма житәкчесе урынбасары, дәүләт органы, муниципаль орган вазыйфаларында, шулай ук аларның структур бүлекчәләре житәкчеләренең вазыйфаларында эшләү идарәчелек эшчәнлегә дигэндә аңлашыла. контракт буенча билгеләнә торган жирле администрация башлыгы вазыйфасына кандидатларга карата өстәмә таләпләр шулай ук муниципаль берәмлек уставында да билгеләнергә мөмкин.

7. Аерыклы белгеч яисә магистр дипломы булган затлар өчен диплом бирелгән көннән алып өч ел эчендә муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре муниципаль хезмэт стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча бер ел эш стажына яисә белгечлек, эзерлек юнәлеше буенча эш стажына карата квалификация таләпләре билгеләнә.

8. Муниципаль хезмәткәрнең төп хокуклары

8.1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә хокуклы:

1) аның муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасы буенча хокукларын һәм бурычларын билгеләүче документлар, вазыйфай бурычларын үтәүнен сыйфатын бәяләү критерийлары һәм хезмэт буенча алга китү шартлары белән танышу;

2) вазыйфай бурычларны башкару өчен кирәкле оештыру-техник шартларны тәмин итү;

3) хезмэт хагы һәм хезмэт законнары, муниципаль хезмэт турындагы законнар һәм хезмэт шартнамәсе (контракт) нигезендә башка түләүләр;

4) эш (хезмэт) вакытының нормаль дәвамлылығын билгеләү, ял көннәрен һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәрен бирү, шулай ук еллык түләүле отпускны тәмин итә торган ял;

5) вазыйфай бурычларны үтәү өчен кирәкле мәгълүматны һәм материалларны билгеләнгән тәртиптә алу, шулай ук жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе эшчәнлеген камилләштерү турында тәкъдимнәр кертүгә;

6) муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфасын биләүгә конкурста үз инициативасы белән катнашу;

7) муниципаль хокукый акт нигезендә жирле бюджет акчалары исәбеннән өстәмә һөнәри белем алу;

8) үзенең шәхси мәгълүматларын яклау;

9) үз эшенең барлык материаллары, һөнәри эшчәнлекләре турында чакыртып алулар һәм аларны шәхси эшенә керткәнче башка документлар белән танышу, шулай ук аның язма аңлатмаларын шәхси эшенә беркетеп кую;

10) берләшмәсе, һөнәри берлекләр төзү хокукын да керттеп, үз хокукларын, социаль-икътисады һәм һөнәри мәнфәгатьләрен яклау өчен;

11) хезмэт законнары нигезендә индивидуаль хезмэт бәхәсләрен карау, муниципаль хезмәттә үз хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау, аларның бозуларына карата судка шикаять белдерүне керттеп;

12) Россия Федерациясе законнары нигезендә пенсия белән тәмин итү.

8.2. Муниципаль хезмәткәр, контракт буенча Арча муниципаль районы башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәрдән тыш, яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) алдан язма рәвештә башка түләүле эшне башкарырга хокуклы, әгәр бу мәнфәгатьләр конфликтына китермәсә һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында" Федераль законда башкасы каралмаса.

9. Муниципаль хезмәткәрнең төп бурычлары

9.1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә бурычлы:

1) Россия Федерациясе Конституциясен, федераль конституциячел законнары, федераль законнары, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актларын, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасының законнарын һәм башка норматив хокукый актларын, «Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы» муниципаль берәмлеге уставын һәм башка муниципаль хокукый актларны үтәргә һәм аларның үтәлешен тәмин итәргә;

2) вазыйфай инструкция нигезендә вазыйфай бурычларны башкарырга;

3) вазыйфай бурычларын үтәгәндә кешенең һәм гражданның, расага, милләтенә, теленә, дингә һәм башка шартларга бәйсез рәвештә, хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен, шулай ук оешмаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә.

4) жирле үзидарэ органында, муниципаль берэмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында билгелэнгән эчке хезмэт тәртибе, вазыйфай инструкция кагыйдэләрен, хезмэт мәгълүматы белән эшләү тәртибен үтәргә;

5) вазыйфай бурычларны тиешенчә башкару өчен кирәкле квалификация дәрәжәсен саклап калу;

6) дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләрне, шулай ук вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа мәгълүм булган белешмәләрне, шул исәптән гражданнарның шәхси тормышына һәм сәламәтлегенә кагылышлы яисә аларның намусына һәм абруена кагыла торган белешмәләрне фаш итмәскә;

7) дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне, шул исәптән аңа вазыйфай бурычларны башкару өчен бирелгән мөлкәтне сакларга;

8) үз гаиләсенә үзе һәм әгъзалары турында Россия Федерациясе законнарында каралган белешмәләрне билгелэнгән тәртиптә тапшырырга;

8.1) үз чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан кертелгән муниципаль хезмэт вазыйфасын биләгәндә билгелэнгән тәртиптә һәм рәвештә чыгымнары турында белешмәләр тапшырырга;

9) яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) Россия Федерациясе гражданлыгыннан чыгу көнендә яисә чит ил гражданлыгы алынган көндә чит ил дәүләте гражданлыгын сатып алу турында хәбәр итәргә;

10) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында» Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгелэнгән чикләүләренә үтәргә, йөкләмәләренә үтәргә, тыюларны бозмаска;

11) вазыйфай бурычларын үтәгәндә мәнфәгатьләр конфликтына китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленә язма рәвештә хәбәр итәргә һәм мондый конфликтны булдырмау чараларын күрергә.

9.2. Муниципаль хезмәткәр үзенә бирелгән хокуксыз йөкләмәне үтәргә хокуксыз. Тиешле житәкчедән муниципаль хезмәткәр фикеренчә, хокуксыз булган йөкләмәне алганда, муниципаль хезмәткәр, йөкләмә биргән житәкчегә, Россия Федерациясенә федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезләмәләре күрсәтелеп, әлеге йөкләмәне үтәгәндә бозылырга мөмкин булган муниципаль хокукый актлар нигезләмәләрен күрсәтеп, әлеге йөкләмәнең хокуксызлыгын нигезләнә язма рәвештә тапшырырга тиеш. Әлеге йөкләмәнең житәкчесе язма рәвештә раслаган очракта, муниципаль хезмәткәр аны үтәүдән баш тартырга тиеш. Муниципаль хезмәткәрнең хокуксыз йөкләмәсен үтәгән һәм әлеге йөкләмәне биргән очракта, житәкче Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы була.

10. Муниципаль хезмэт белән бәйле чикләүләр

10.1. Граждан муниципаль хезмәткә алына алмый, ә муниципаль хезмәткәр түбәндәге очрақларда муниципаль хезмәттә була алмый:

1) аны законлы көченә кергән суд карары белән хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләте чикләнгән дип тану;

2) аны муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча вазыйфай бурычларны үтәүне законлы көченә кергән суд карары буенча юкка чыгаручы жәзага хөкем итү;

3) дәүләт һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил иткән белешмәләргә рөхсәтне рәсмиләштерү процедурасын узудан баш тарту, әгәр граждан дөгъва кыла торган муниципаль хезмәт вазыйфасы буенча яисә муниципаль хезмәткәр биләгән муниципаль хезмәт вазыйфалары буенча вазыйфай бурычларны үтәү мондый мәгълүматлардан файдалану белән бәйле булса;

4) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткә керүгә яисә аны узуга яисә аны үтүгә комачаулый торган авыру булу;

5) муниципаль берәмлек башлыгы белән (муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынучанлык яисә әлеге вазыйфай затка контрольлек итү белән бәйле булса яисә муниципаль хезмәткәр белән, әгәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турыдан-туры буйсынучанлык яисә аларның берсенәң контроле белән бәйле булса, якын туганлык яисә үзлекләр (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, балалар, бертуганнар, апа-сенеңләр, шулай ук ир белән хатынның туганнары, ата-аналары һәм балалары) жирле администрацияне житәкли торган муниципаль берәмлек башлыгы белән;

6) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булу, чит дәүләт гражданлыгы алу йә аның яшәү хокукын яисә Россия Федерациясе гражданының чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу хокукына ия, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булып тормаган, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокукы;

7) чит дәүләт (чит дәүләтләр) гражданлыгы булу, моңа муниципаль хезмәткәр Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданы булган очрақлар керми, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокукы;

8) муниципаль хезмәткә кергәндә ялган документлар яисә ялган белешмәләр бирү;

9) «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» 2007 елның 2 мартындагы 25-ФЗ номерлы Федераль законда, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган белешмәләрне тапшырмау яисә муниципаль хезмәткә кергәндә белә торып дөрөс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру;

10) аны чакырылыш буенча хәрби хезмәт узмаган дип тану, шул законлы нигезләргә ия булмыйча (контракт буенча хәрби хезмәт узган граждандан тыш) - күрсәтелгән бәяләмәгә шикаять бирү өчен Россия Федерациясе субъектының тиешле комиссиясенә билгеләнгән срок тәмамланган көннән алып 10 ел эчендә, ә күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) Россия Федерациясе чакырылыш комиссиясе карары күрсәтелгән бәяләмә буенча гражданның күрсәтелгән бәяләмәсенә карата судка шикаять белдерелгән булса, - суд карары законлы көченә кәргән көннән алып 10 ел эчендә гражданның Россия Федерациясе субъектының тиешле комиссиясе карарына шикаять белдерелмәгән дип танылган гражданның күрсәтелгән бәяләмә һәм (яисә) карар буенча шикаять белдерелмәгән булса).

10.2. Граждандан контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнә алмый, ә муниципаль хезмәткәр муниципаль берәмлек башлыгы белән контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләп тора алмый (ата-аналар, ир белән хатын, балалар, бертуганнар, апа-сеңелләр, шулай ук бертуганнар, сеңелләр, ата-аналар, ир белән хатын һәм балалар) муниципаль берәмлек башлыгы белән.

10.3. Граждандан муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән инчик яшыкә - 65 яшь тулганнан соң муниципаль хезмәткә кабул ителә алмый.

11. Муниципаль хезмәт белән бәйле тыюлар

11.1. Муниципаль хезмәт узуга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр тыела:

1) түбәндәге очрактарда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләргә:

а) Россия Федерациясе дәүләт вазыйфасына йә Татарстан Республикасы дәүләт вазыйфасына сайлау яисә билгеләп кую, шулай ук дәүләт хезмәт вазыйфасына билгеләнгән очракта;

б) муниципаль вазыйфага сайлану яисә билгеләп кую;

в) һөнәри берлек органында түләүле сайланулы вазыйфага сайлану, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында;

2) эшқуарлык эшчәнлегә белән шәхсэн яисә ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә, коммерциячел оешма идарәсендә яисә коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә катнашудан тыш); ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, бакчачылык, яшелчәчелек, дача кулланучылар кооперативларының, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтләренең съездда (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу; муниципаль берәмлек уставында каралган муниципаль берәмлек уставында каралганча, муниципаль берәмлек уставында каралганча, муниципаль берәмлек уставында каралганча, муниципаль берәмлек уставында каралганча, муниципаль берәмлек уставында каралганча муниципаль берәмлек уставында каралган хокукларны гамәлгә ашыручы орган (сәяси партиядән тыш) тарафыннан идарә итүдә яисә аларның коллегияль идарә органнары составына керүендә (эш бирүче рөхсәтеннән тыш) катнашу; ул муниципаль берәмлекнең

уставында каралган хокукларны гамәлгә ашыручы органнары һәм муниципаль берәмлек уставында (муниципаль берәмлек уставында яисә муниципаль берәмлек уставында каралган вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы органнар тарафыннан каралган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру очракларында (муниципаль берәмлек уставында яисә муниципаль берәмлек уставында (муниципаль берәмлек уставында каралган бүтән вәкилләр) вәкилләр тарафыннан каралган тәртиптә каралган булса, алар белән эшләүчеләр тарафыннан каралган булса һәм муниципаль берәмлек устав тарафыннан каралган бүтән вәкаләтләрне гамәлгә ашырылган булса һәм муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органнары тарафыннан каралган булса, аларның өлешләрән биләгән затлар тарафыннан каралган булса;

4) вазыйфаи урыны белән бәйлә яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә физик һәм юридик затлардан бүләкләүләр (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәтләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләү). Беркетмә чараларына, хезмәт командировкаларына һәм башка рәсми чараларга бәйлә рәвештә муниципаль хезмәткәргә алынган бүләкләр муниципаль милек дип таныла һәм муниципаль хезмәткәргә акт буенча жирле үзидарә органына, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенә тапшырыла, моңа Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән очраklar керми. Беркетмә чарасына, хезмәт командировкасына яисә башка рәсми чарага бәйлә рәвештә алган бүләкне тапшырган муниципаль хезмәткәр аны Россия Федерациясе норматив хокукий актларында билгеләнгән тәртиптә сатып алырга мөмкин;

5) физик һәм юридик затлар акчалары исәбеннән командировкаларга чыгарга, моңа жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе жирле үзидарә органнары, башка муниципаль берәмлекләрнең сайлау комиссияләре белән, шулай ук чит дәүләтләрнең дәүләт хакияте органына һәм жирле үзидарә органнары, халыкара һәм чит ил коммерциягә карамаган оешмалары белән килешүләр буенча үзара нигездә башкарыла торган командировкаларга керми;

6) вазыйфаи бурычларны үтәүгә бәйлә булмаган максатларда матди-техник, финанс һәм башка тәэмин итү чараларыннан, башка муниципаль мөлкәтгән файдалану;

7) муниципаль хезмәт белән бәйлә булмаган максатларда конфиденциаль характердагы мәгълүматларга карата федераль законнар нигезендә кертелгән белешмәләрне яисә вазыйфаи бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә аңа мәгълүм булган хезмәт мәгълүматын фаш итәргә яисә кулланырга;

8) жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе һәм аларның житәкчеләре эшчәнлегенә карата, әгәр бу аның вазыйфаи бурычларына кермәсә, гавами әйтелмәләрне, фикерләрне һәм бәяләүне, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чараларында, жибәрергә;

9) муниципаль берәмлек башлыгының язма рөхсәтеннән башка, күрсәтелгән оешмалар белән хезмәтгәшлек итү аның вазыйфаи бурычларына керсә, чит дәүләтләрнең, халыкара оешмаларның, бүләкләрнең мактаулы һәм махсус исемнәрән (фәнни берләшмәләрдән тыш), сәяси партияләрнең, башка

ижтимагый берләшмәләрнең һәм дини берләшмәләрнең мактаулы һәм махсус исемнәрен (сәяси партияләрдән тыш) кабул итәргә;

10) сайлау алды агитациясе өчен, шулай ук референдум мәсьәләләре буенча агитация алып бару өчен вазыйфаи нигезләмәнең өстенлекләреннән файдалану;

11) сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр мәнфәгатләрендә үз вазыйфаи хәленнән файдаланырга, шулай ук күрсәтелгән берләшмәләргә муниципаль хезмәткәр буларак гавами рәвештә мөнәсәбәт белдерергә;

12) жирле үзидарә органнарында, башка муниципаль органнарда сәяси партияләр, дини һәм башка ижтимагый берләшмәләр структурасын (һөнәри берлекләрдән, шулай ук ижтимагый үзидарәнең ветераннар һәм башка органнарыннан тыш) төзәргә яисә күрсәтелгән структураларны төзәргә ярдәм итәргә;

13) хезмәт бәхәсен жайга салу максатларында вазыйфаи бурычларны үтәүне туктатырга;

14) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләре составына керергә;

15) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана торган түләүле эшчәнлек Районның жирле үзидарә органы житәкчесенең язма рәхсәтеннән башка шөгыйльләнергә.

11.2. Районның контракт буенча башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, укытучылар, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегеннән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә хоуклы түгел. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса. Контракт буенча Район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр, Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, чит ил коммерциягә карамаган хөкүмәт оешмаларының башка органнары һәм аларның структур бүлекчәләре составына керергә хоуксыз.

11.3. Районның башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәргә керемне кыйммәтле кәгазьләр, акцияләр (оешмаларның устав капиталларында катнашу өләшләре) китерә торган контракт буенча бирелгән очракта, ул әлеге кыйммәтле кәгазьләргә, акцияләргә

(оешмаларның устав капиталларында катнашу өлешлөрөн) Россия Федерациясе законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

11.4. Граждан муниципаль хезмәттән эштән чыгарылганнан соң, вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә аңа мәгълүм булган конфиденциаль характердагы белешмәләрне яисә хезмәт мәгълүматын оешма яисә физик затлар мәнфәгатьләрендә фаш итәргә яисә кулланырга хокуклы түгел.

11.5. Муниципаль хезмәт вазыйфасын Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән вазыйфалар исемлегенә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче граждан муниципаль хезмәттән азат ителгәннән соң ике ел дәвамында хезмәт шартнамәсе шартларында федераль законнарда каралган очракларда оешманың гражданлык-хокукый шартнамәсе шартларында эшне биләргә һәм (яисә) үтәргә хокуксыз, әгәр муниципаль (административ) идарәнең аерым функцияләре муниципаль хезмәткәрнен вазыйфай (хезмәт) бурычларына кергән булса, муниципаль хезмәткәрләрен хезмәт тәртибе таләпләрен үтәү һәм Россия Федерациясе норматив хокукый актларында билгеләнгән тәртиптә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу буенча тиешле комиссия ризалыгыннан башка, әлеге оешмада гражданлык-хокукый шартнамә шартларында эш башкарырга хокуклы түгел.

12. Муниципаль хезмәттә мәнфәгатьләр каршылыгын жайга салу

12.1. Мәнфәгатьләр каршылыгы дигәндә муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы (турыдан-туры яисә читләтелгән) гражданнарның, оешмаларның, оешмаларның, Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының, муниципаль берәмлекнең законлы мәнфәгатьләренә зыян китерергә сәләтле гражданнарның, оешмаларның, жәмгыятьнең, муниципаль берәмлекнең шәхси кызыксынуы һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә яисә килеп чыгарга мөмкин булган һәм шул ук вакытта аның вазыйфай (хезмәт) бурычларын тиешле, объектив һәм берсүзсез үтәвенә йогынты ясый торган яисә йогынты ясарга мөмкин булган хәл аңлашыла.

12.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси кызыксынуы дигәндә, вазыйфай бурычларын үтәгәндә, муниципаль хезмәткәрләргә акча, башка мөлкәт, шул исәптән мөлкәти хокуклар, мөлкәти характердагы хезмәт күрсәтүләр рәвешендә керемнәр, башкарылган эшләр нәтижәләре яисә нинди дә булса файда (өстенлекләр), һәм (яисә) аның белән якин туганлыкта яисә аның белән якин мөнәсәбәттә торучы затлар (ата-аналар, хатыннар, балалар, бертуганнар, сеңелләр, сеңелләр, ата-аналар, ата-аналар, балалар балалары), муниципаль хезмәткәрләр, һәм (яисә) аның белән якин мөнәсәбәттә яисә якин мөнәсәбәтләрдә торучы затлар булган гражданнар яисә оешмалар тарафыннан керемнәр алу мөмкинлеге аңлашыла.

12.3. Мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу мәнфәгатьләр конфликтны ягы булып торучы муниципаль хезмәткәрнен вазыйфай яисә хезмәт урыны үзгәрүдә билгеләнгән тәртиптә һәм (яисә) аның мәнфәгатьләр конфликтны килеп чыгуга сәбәпче булган вазыйфай (хезмәт) бурычларын үтәүдән читләштерелгәнче үк торырга мөмкин.

12.4. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүче зат, кыйммәтле кәгазьләр (оешмаларның устав (тупланма) капиталларында катнашу өлешләре, пайлары) мәнфәгатьләр конфликтына китергән яисә китерергә мөмкин булган очракта, күрсәтелгән зат үзенә караган кыйммәтле кәгазьләрне (оешмаларның устав (тупланма) капиталларындагы катнашу өлешләре, пайлар) Россия Федерациясе граждaн законнары нигезендә ышанычлы идарәгә тапшырырга тиеш.

12.5. Мәнфәгатьләр конфликты ягы булып торучы муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чаралары муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

12.6. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле, әлеге муниципаль хезмәткәрне биләгән муниципаль хезмэт вазыйфасыннан муниципаль хезмэт вазыйфасыннан муниципаль хезмэт вазыйфасыннан биләп торучы вазыйфасыннан муниципаль хезмэт вазыйфасыннан читләштерү чорына кадәр, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын күрергә тиеш.

12.7. Үзенә буйсынган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында билгеле булган яллаучының вәкиле булган муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу буенча чаралар муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән муниципаль хезмәттән азат ителүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

12.8. Муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы барлыкка килү турында билгеле булган яллаучы (эш бирүче) вәкиле, әлеге муниципаль хезмәткәрне биләгән муниципаль хезмэт вазыйфасыннан муниципаль хезмэт вазыйфасыннан муниципаль хезмэт вазыйфасыннан биләп торучы вазыйфасыннан муниципаль хезмэт вазыйфасыннан читләштерү чорына кадәр, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу чараларын күрергә тиеш.

12.4. Жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу өчен муниципаль хокукый акт белән билгеләнгән тәртиптә мәнфәгатьләр конфликтын жайга салу комиссиясе төзелергә мөмкин.

12.1. Муниципаль хезмәткәрнең хезмэт тәртибенә таләпләр

1. Муниципаль хезмәткәр түбәндәгеләргә бурычлы:

1) вазыйфаи бурычларны намус белән, югары һөнәри дәрәжәдә башкарырга;

2) барлык физик һәм юридик затларга һәм оешмаларга тигез, берсүзсез мөнәсәбәт тәэмин итәргә, нинди дә булса ижтимагый яисә дини берләшмәләргә, һөнәри яисә социаль төркемнәргә, граждaннарга һәм оешмаларга өстенлек

бирмәскә һәм мондый берләшмәләргә, төркемнәргә, оешмаларга һәм гражданның карата ялгышлык эшләмәскә;

3) вазыйфай бурычларны намус белән үтәүгә тоткарлык ясы торган нинди дә булса шәхси, мөлкәти (финанс) һәм башка мәнфәгатьләр йогынтысына бәйлә гамәлләр кылмаска;

4) сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр һәм башка оешмалар карарларының һөнәри хезмәт эшчәнлегенә йогынты ясау мөмкинлеген юкка чыгара торган нейтральлек тоту;

5) гражданның белән эш итүдә төзәтмәләр күрсәтергә;

6) Россия Федерациясе халыкларының әхлакый горел-гадәтләренә һәм традицияләренә хөрмәт күрсәтү;

7) төрле этник һәм социаль төркемнәренә, шулай ук конфессияләренә мөдәни һәм башка үзгәрткәнләрен исәпкә алырга;

8) милләтара һәм динара татулыкка ярдәм итәргә;

9) аның муниципаль орган абруена яисә абруена зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләргә юл куймаска.

2. Житәкче булып торучы муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләренә сәяси партияләр, башка ижтимагый һәм дини берләшмәләр эшчәнлегендә катнашуға мәжбүр итү очрагына юл куймаска тиеш.

13. Муниципаль хезмәткәргә бирелә торган гарантияләр

13.1. Муниципаль хезмәткәргә түбәндәгеләр гарантияләне:

1) вазыйфай инструкция нигезендә аның вазыйфай бурычларын үтәвен тәмин итә торган эш шартлары;

2) үз вакытында һәм тулы күләмдә акчалата түләү алуға хокук;

3) эш (хезмәт) вакытының нормаль дәвамлылыгын билгеләү, ял көннәрен һәм эш көне булмаган бәйрәм көннәрен бирү, шулай ук еллык түләүле отпускны тәмин итә торган ял;

4) муниципаль хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына медицина хезмәте күрсәтү, шул исәптән муниципаль хезмәткәр пенсиягә чыкканнан соң;

5) тиешле еллар эшләгән өчен һәм инвалидлыкка бәйлә рәвештә пенсия белән тәмин итү, шулай ук вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә вафат булган очракта муниципаль хезмәткәрнең гаилә әгъзаларын пенсия белән тәмин итү;

6) вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә муниципаль хезмәткәрнең сәләтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китерү очрагына мәжбүри дүләт иминләштерүе;

7) муниципаль хезмәткәрләренә муниципаль хезмәт узу чорында авыруы яисә хезмәткә сәләтлелеген югалту очрагына яисә аны туктатканнан соң мәжбүри дүләт социаль иминиятләштерүе, әмма ул вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә барлыкка килгән;

8) федераль законнарда билгеләнгән очрактарда, тәртиптә һәм шартларда аның вазыйфай бурычларын үтәүгә бәйлә рәвештә муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын көчләүдән, янаулардан һәм башка хокук булмаган гамәлләрдән яклау.

13.2. Жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе бетерелүгә йә жирле үзидарә органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе хезмәткәрләре штаты кыскаруга бәйле рәвештә муниципаль хезмәткәр белән хезмәт килешүе өзелгәндә, муниципаль хезмәткәргә оешма бетерелүгә йә оешма хезмәткәрләре штаты кыскартылуға бәйле рәвештә хезмәткәрләр өчен хезмәт законнарында билгеләнгән гарантияләр бирелә.

13.3. Татарстан Республикасы законнары һәм Арча муниципаль районы уставы белән муниципаль хезмәткәрләргә өстәмә гарантияләр бирелергә мөмкин.

14. Муниципаль хезмәтне оештыру

14.1. Муниципаль хезмәткә Россия Федерациясе дәүләт телен белгән һәм «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләү өчен билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килә торган 18 яшькә житкән гражданнар муниципаль хезмәткә «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында күрсәтелгән шартлар булмаганда муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләр буларак керергә хокуклы.

14.2. Муниципаль хезмәткә кергәндә, шулай ук аны үткәндә женесенә, расасына, милләтенә, чыгышына, мөлкәти һәм вазыйфай хәленә, яшәү урынына, дингә мөнәсәбәтенә, инануларына, ижтимагый берләшмәләргә карагына, шулай ук муниципаль хезмәткәрнең һөнәри һәм эшлекле сыйфатларына бәйле булмаган башка хәлләргә карап, турыдан-туры яисә читләтеп чикләүләр яисә өстенлекләр билгеләү рөхсәт ителми.

14.3. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан түбәндәгеләрне тапшыра:

1) муниципаль хезмәткә керү һәм муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү турында үтенеч белән гариза;

2) Россия Федерациясе Хөкүмәте вәкаләт биргән федераль башкарма хакимият органы билгеләгән форма буенча үз куллары белән тутырылган һәм имзаланган анкетаны;

3) паспорт;

4) хезмәт кенәгәсен, хезмәт шартнамәсе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш;

5) мәгариф турында документ;

6) хезмәт шартнамәсе (контракт) беренче тапкыр төзелгән очраклардан тыш, мәжбүри пенсия иминиятенең иминият таныклыгы;

7) Физик затны Россия Федерациясе территориясендә яшәү урыны буенча салым органында исәпкә кую турында таныклык;

8) хәрби исәпкә алу документлары - хәрби хезмәткә чакырылырга тиешле затлар өчен;

9) муниципаль хезмәткә керүгә каршы килә торган авыру булмау турында медицина оешмасы бәяләмәсе;

10) муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы елда керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр;

11) әлеге Нигезлэмәнен 19.1 статьясында каралган белешмәләр;

12) федераль законнарда, Россия Федерациясе Президенты указларында һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларында каралган башка документлар.

10) үз керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр - тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дөгъва кылучы гражданның өчен. Күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясе субъектларының дәүләт граждан хезмәткәрләре тарафыннан керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм форма буенча тапшырыла;

14.4. Әлеге Нигезләмә нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан тапшырылган белешмәләр федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә тикшерелгә мөмкин.

14.5. Тикшерү барышында гражданның муниципаль хезмәткә керүенә комачаулаучы хәлләр ачыкланган очракта, күрсәтелгән граждан муниципаль хезмәткә керүдән баш тарту сәбәпләре турында язма рәвештә хәбәр ителә.

14.6. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе, федераль законда каралган үзәнчәлекләренә исәпкә алып, хезмәт законнары нигезендә хезмәт шартнамәсе шартларында муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнү нәтижәсендә гамәлгә ашырыла.

14.7. Күрсәтелгән вазыйфаны биләүгә конкурс нәтижәләре буенча башкарма комитет житәкчесе вазыйфасына керешкән граждан контракт төзи. Әлеге вазыйфаны контракт буенча биләү тәртибе һәм контракт буенча күрсәтелгән вазыйфага билгеләнә торган зат белән контрактны төзү һәм өзү тәртибе «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнә. Контрактның типлаштырылган формасы контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасына билгеләнә торган зат белән контрактның типик рәвеше муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексына кушымта белән билгеләнгән.

14.8. Гражданның муниципаль хезмәткә килүе муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп кую турында яллаучы (эш бирүче) вәкиленең боерыгы белән рәсмиләштерелә.

14.9. Муниципаль хезмәткә кергәндә хезмәт шартнамәсенәң яклары булып эшкә алучының һәм муниципаль хезмәткәрнең вәкиле тора.

14.10. Муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләнгәннән соң муниципаль хезмәткәргә хезмәт таныклығы бирелә. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәт таныклығын бирү тәртибе һәм рәвеше муниципаль берәмлек башлыгы тарафыннан раслана.

15. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс

15.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгәндә хезмәт шартнамәсе төзегәндә конкурс башланьрга мөмкин, аның

барышында муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүгә дэгъва кылучыларның һөнәри дәрәжәсе, аларның муниципаль хезмэт вазыйфасына билгеләнгән квалификация таләпләренә туры килү-килмәве бәяләнә.

15.1.1. Муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибе Арча муниципаль районы Советы кабул итә торган муниципаль хокукый акт белән билгеләнә. Конкурсны уздыру тәртибе аның шартларын, аны уздыру датасы, вакыты һәм урыны турындагы белешмәләренә, шулай ук конкурс үткәрү көненә кадәр 20 көннән дә соңга калмыйча хезмэт шартнамәсе проектын бастырып чыгаруны күздә тотарга тиеш. Арча муниципаль районында конкурс комиссиясе әгъзаларының гомуми саны һәм аны формалаштыру тәртибе Арча муниципаль районы Советы тарафыннан билгеләнә. Жирлектә, шәһәр округында урнашкан авыл торак пунктларында жирле администрация вәкаләтләренә бер өлешен гамәлгә ашыру йөкләнә торган жирле администрациянең территорияль органы житәкчесе вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрелгән очракта, муниципаль берәмлектә конкурс комиссиясен төзү тәртибе әлеге авыл торак пунктларының һәрберсендә гражданнар жыены тарафыннан күрсәтелгән кандидатураларны аның әгъзалары санына кертүне күздә тотарга тиеш.

15.1.2. Эшкә алуучының вәкиле (эш бирүче) хезмэт шартнамәсе төзи һәм муниципаль хезмэт вазыйфасын биләүгә конкурс нәтижәләре буенча конкурс комиссиясе тарафыннан сайлап алынган кандидатларның берсен муниципаль хезмэт вазыйфасына билгели.

16. Муниципаль хезмәткәрләренә аттестацияләү

16.1. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү аның биләгән муниципаль хезмэт вазыйфасына туры килүен билгеләү максатларында уздырыла. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү өч елга бер мәртәбә уздырыла.

16.2. Түбәндәге муниципаль хезмәткәрләр тестацияләнергә тиеш түгел:

- 1) муниципаль хезмэт вазыйфаларын кимендә бер ел биләүчеләр;
- 2) 60 яшькә житкән;
- 3) йөкле хатыннар;
- 4) йөклелек һәм бала табу буенча ялда яисә бала карау буенча өч яшькә житкәнче отпускта булучылар. Күрсәтелгән муниципаль хезмәткәрләренә отпусктан чыкканнан соң бер елдан да иртәрәк аттестацияләү мөмкин түгел;
- 5) вакытлы хезмэт шартнамәсе (контракты) нигезендә муниципаль хезмэт вазыйфаларын биләүчеләр.

16.3. Муниципаль хезмәткәрне аттестацияләү нәтижәләре буенча аттестация комиссиясе муниципаль хезмэт вазыйфасында эшләүче муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәткәргә туры килүе яисә тиешенчә булмавы турында карар чыгара. Аттестация комиссиясе аерым муниципаль хезмәткәрләренә үз эшләрендә ирешкән уңышлары өчен бүләкләү турында, шул исәптән аларны вазыйфаларында арттыру турында, ә кирәкле очракта аттестацияләүче муниципаль хезмәткәрләр эшчәнлеген яхшырту турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин. Аттестация нәтижәләре аттестацияләнгән муниципаль хезмәткәрләргә тавыш бирү нәтижәләрен чыгарганнан соң ук

хәбәр ителә. Аттестация материаллары яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) тапшырыла.

16.4. Аттестация нәтижеләре буенча яллаучы вәкиле (эш бирүче) аерым муниципаль хезмәткәрләргә аларның эштә ирешкән уңышлары өчен яисә муниципаль хезмәткәрне аның ризалыгы белән вазыйфасына төшерү турында аттестацияләү көненнән бер айдан да артык булмаган вакытта бүләкләү турында карар кабул итә. Аттестация нәтижеләре буенча аттестация комиссиясе өстәмә һөнәри белем алу өчен аерым муниципаль хезмәткәрләргә жиһәрү турында тәкъдимнәр бирергә мөмкин.

16.5. Муниципаль хезмәткәр вазыйфасын түбәнәйтү яисә аның ризалыгы белән муниципаль хезмәтнең башка вазыйфасына күчәрү мөмкин булмаган очракта, яллаучы (эш бирүче) вәкиле, аттестация үткән көннән алып бер айдан да артык булмаган вакыт эчендә, биләгән вазыйфасына аттестация нәтижеләре белән расланган квалификациясе житәрлек булмау сәбәпле, аны муниципаль хезмәттән эштән чыгарырга мөмкин. Күрсәтелгән срок узганнан соң муниципаль хезмәткәрне эштән азат итү яисә аны шушы аттестация нәтижеләре буенча вазыйфасында түбәнәйтү рөхсәт ителми.

16.6. Муниципаль хезмәткәр аттестация нәтижеләренә суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

16.7. Муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәрү турындагы нигезләмә муниципаль хезмәткәрләргә аттестацияләүне үткәрү турындагы Типов нигезләмә нигезендә Татарстан Республикасы Законына кушылта нигезендә муниципаль хокукый акт белән раслана.

17. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару тәртибе

17.1. Муниципаль хезмәткәргә шәхси эш ачыла, аңа муниципаль хезмәткә керү, аны узу һәм муниципаль хезмәттән азат итү белән бәйле документлар кушып бирелә.

17.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эше 10 ел дәвамында саклана. Муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән чыгарганда аның шәхси эше жирле үзидарә органы архивында, муниципаль берәмлекнең соңгы муниципаль хезмәт урыны буенча сайлау комиссиясендә саклана.

17.3. Муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләгән жирле үзидарә органын, Арча муниципаль районы сайлау комиссиясен юк иткәндә, аның шәхси эше жирле үзидарә органына, жирле үзидарәнән бетерелгән органы, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе функцияләрен тапшырган муниципаль берәмлек сайлау комиссиясенә яисә аларның хокук варисларына тапшырыла.

17.4. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару дөләт граждан хезмәткәрнең шәхси эшен алып бару өчен билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

18. Муниципаль берәмлектәге муниципаль хезмәткәрләр реестры

18.1. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестры алып барыла.

18.2. Муниципаль хезмәттән азат ителгән муниципаль хезмәткәр эштән азат ителгән көнне муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан чыгарыла.

18.3. Муниципаль хезмәткәр вафат булган яисә муниципаль хезмәткәр хәбәрсез югалган дип танылган яисә аны закон көченә кәргән суд карары белән үлгән дип игълан ителгән очракта, муниципаль хезмәткәр муниципаль хезмәткәрләр реестрыннан үлгән (һәлак булган) көннең иртәгесе яисә суд карары законлы көченә кәргән көннең иртәгесе көнндә төшереп калдырыла.

19. Керемнәр, чыгымнар, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында белешмәләр тапшыру

19.1. Күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфаларын биләүгә дегъва кылучы гражданныр яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) үзләренә керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигы булмаган балаларының керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшырырга тиеш. Күрсәтелгән белешмәләр Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә, срокларда һәм форма буенча тапшырыла.

19.2. Тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүче муниципаль хезмәткәр үзенә чыгымнары турында, шулай ук хатынының (иренә) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнары турында Татарстан Республикасы дәүләт граждан хезмәткәрләре керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр тапшыру өчен билгеләнгән тәртиптә һәм форма буенча белешмәләр тапшырырга тиеш.

19.3. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренә) һәм балигы булмаган балаларының чыгымнарын тикшереп тору аларның керемнәренә "Коррупциягә каршы көрәш турында" Федераль законда һәм "Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм аларның керемнәренә башка затлар чыгымнарының туры килүен тикшереп тору турында" 2012 елның 3 декабрдәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының, Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукый актларында, муниципаль хокукый актларда каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

19.4. Муниципаль хезмәткәрләргә әлегә бүлек нигезендә тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр конфиденциаль характердагы белешмәләр булып тора, әгәр федераль законнар белән алар дәүләт серен һәм федераль законнар белән саклана торган башка серне тәшкил итүче белешмәләргә кертелмәгән булсалар.

19.5. Муниципаль хезмәткәрнең, аның хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, дини яисә башка ижтимагый берләшмәләр фондларына, башка оешмалар, шулай ук физик затлар фондларына иганәләреннән (кертәменәреннән) турыдан-туры яисә читләтеп рәвешендә жыю өчен белешмәләрдән файдалану рөхсәт ителми.

19.6. Муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләргә фаш итүдә яисә әлегә белешмәләргә Россия Федерациясә законнарында каралмаган максатларда файдалануда гаепле затлар Россия Федерациясә законнары нигезендә жаваплы булалар.

19.7. Муниципаль хезмәткәрләргә үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында, мондый белешмәләргә мәжбүри тапшыру йә белә торып дәрәс булмаган яисә тулы булмаган белешмәләр тапшыру муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә китерә торган хокук бозу булып тора.

19.8. Күрсәтелгән вазыйфаларны биләүче муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан Россия Федерациясә норматив хокукый актлары нигезендә муниципаль хезмәткә кергәндә гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләргә дәрәсләген һәм тулылыгын, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан тиешле исемлеккә кертелгән муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләүне дөгъвалаучы гражданнар тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, мөлкәт турында һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр хакында белешмәләргә дәрәсләген һәм тулылыгын, муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан чикләүләргә һәм тыюларны, мәнфәгатләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләргә үтәүне дөгъвалаучы гражданнар тарафыннан бирелә торган белешмәләргә дәрәсләген һәм тулылыгын, «Коррупциягә каршы гамәлләр турында» Федераль закон һәм Россия Федерациясә норматив хокукый актлары белән билгеләнгән бурычларның үтәлешен тикшерү, Татарстан Республикасы Президентының норматив хокукый актлары нигезендә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

11. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүгә дөгъва кылучы гражданнар һәм күрсәтелгән вазыйфаны биләүче зат үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләр, шулай ук хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына белешмәләр тапшыра.

12. Контракт буенча жирле администрация башлыгы вазыйфасын биләүче зат тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр жирле үзидәрә органының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрәндә урнаштырыла һәм (яисә) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә массакуләм мәгълүмат чараларына бастырып чыгару өчен бирелә.

19.1 «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә мәгълүмат урнаштыру турында белешмәләр тапшыру

1. "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгьвалаучы граждан муниципаль хезмәткәр һәркем файдалана алырлык мәгълүматны, шулай ук аларны идентификацияләү мөмкинлеген бирә торган күрсәткечләрне түбәндәге мәгълүмат урнаштырган сайтларның адреслары һәм (яисә) сайтларның битләре турында белешмәләрне яллаучы вәкиленә түбәндәгеләр тапшыралар:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгьва кылучы граждан - муниципаль хезмәткә кергән елдан алдагы өч календарь елда хезмәткә кергәндә;

2) муниципаль хезмәткәр - күрсәтелгән мәгълүматны тапшыру елыннан алдагы календарь ел өчен ел саен, муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи бурычларын үтәү кысаларында һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматны урнаштыру очрактарынан тыш.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр муниципаль хезмәткә кергәндә муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүне дөгьвалаучы гражданның тарафыннан, ә муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан - хисап елыннан соң килүче елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча тапшырыла. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр Россия Федерациясә Хөкүмәтә билгеләгән рәвештә тапшырыла.

3. Эшкә алуучының вәкиле карары буенча, вәкаләтле муниципаль хезмәткәрләр муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә дөгьва кылучылар һәм муниципаль хезмәткәрләр тарафыннан "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырылган һәркем файдалана алырлык мәгълүматны эшкәртә, шулай ук әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерә.

20. Муниципаль хезмәткәрнең хезмәтә өчен түләү

20.1. Муниципаль хезмәткәрнең акчалата тәмин ителешә муниципаль хезмәт вазыйфасы (алга таба - вазыйфаи оклад) нигезендә муниципаль хезмәткәрнең вазыйфаи окладынан, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләрдән (алга таба - өстәмә түләүләр) тора.

20.2. Өстәмә түләүләргә түбәндәгеләр керә:

1) тиешле еллар эшләгән өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү;

2) муниципаль хезмәтнең махсус шартлары өчен вазыйфаи окладка айлык өстәмә түләү;

3) аеруча мөһим һәм катлаулы биремнәрне үтәгән өчен премияләр, аларны түләү тәртибе муниципаль орган бурычларын һәм функцияләрен тәмин итүне, вазыйфаи инструкцияне үтәүне исәпкә алып, яллаучы (эш бирүче) вәкиле тарафыннан билгеләнә;

4) ай саен акчалата бүләкләү;

5) сыйныф чины өчен айлык өстәмәләр;

6) еллык түләүле отпуск биргәндә бер тапкыр түләү бер торган түләү;

7) матди ярдәм.

20.3. Муниципаль хокукый актларда шулай ук түбәндәге өстәмә түләүләр дә каралырга мөмкин:

1) нормалаштырылмаган хезмәт көне шартларында эшлэгән өчен муниципаль хезмәткәрләргә ай саен компенсация түләве;

2) төп хезмәт бурычларына хокукый актларга һәм хокукый актлар проектларына хокукый экспертиза уздыру, хокукый актлар проектларын эзерләү һәм редакцияләү, юрист яисә югары юридик белеме булган башкаручы буларак аларны теркәү (юридик эш өчен өстәмә түләүләр) керә торган муниципаль хезмәткәрләргә ай саен түләү торган түләү;

3) муниципаль хезмәткәрләргә фәннәр кандидатының профильле гыйльми дәрәжәсе, фәннәр докторының гыйльми дәрәжәсе өчен вазыйфай окладка айлык өстәмә түләү;

4) Татарстан Республикасы мактаулы исеме өчен муниципаль хезмәткәрләргә айлык өстәмә түләү.

20.4. Муниципаль хезмәткәргә дәүләт серен тәшкил итүче белешмәләр белән эшлэгән өчен законнар нигезендә хезмәт хакына айлык өстәмә түләү билгеләнә.

20.5. Жирле үзидарә органнары муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәтенә түләү күләмен һәм шартларын мөстәкыйль билгели. Вазыйфай окладның күләме, шулай ук айлык һәм башка өстәмә түләүләр күләме һәм аларны гамәлгә ашыру тәртибе Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Арча муниципаль районы Советы чыгара торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнә.

21. Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү

21.1. Муниципаль хезмәткәрләргә үз вазыйфай бурычларын намуслы һәм нәтиҗәле үтәгән, намуслы хезмәт иткән, аеруча мөһим биремнәрне үтәгән һәм аңа карата булган кыенлыклар өчен түбәндәге төр бүләкләүләр кулланылырга мөмкин:

1) рәхмәт белдерү;

2) бер мәртәбә акчалата бүләкләү;

3) кыйммәтле бүләк белән бүләкләү;

4) жирле үзидарә органнары билгеләгән мактау грамотасы яисә бүләкләрнең башка төрләре белән бүләкләү;

5) законнар нигезендә дәүләт бүләкләре белән бүләкләү;

6) федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Устав һәм башка муниципаль хокукый актларда билгеләнгән бүләкләүләрнең бүтән төрләре.

21.2. Муниципаль хезмәткәрләрне бүләкләү өчен түбәндәгеләр нигез була:

- муниципаль хезмәткәрләргә вазыйфай вәкаләтләрне үрнәк рәвештә үтәү;

- давамлы һәм тел тидермәслек хезмәт;

- аеруча мөһим һәм катлаулылык биремнәрен үтәү;

- юбилей даталары;

- хезмәттә башка казанышлар.

Муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи вәкаләтләрен тиешенчә үтәве аларны сыйфатлы һәм вакытында башкаруны, ижади якын килүне һәм муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнары эшенең нәтижәлелеген тәэмин итә торган инициатива күрсәтүне аңлата.

Хезмәтнең риясызлыгы бүләкләүне рәсмиләштерү датасына дисциплинар түләтүләр булмау белән билгеләнә.

Биремнең мөһимлеге һәм катлаулылыгы һәр конкрет очракта әлеге мәсьәләне хәл итү компетенциясенә кәргән орган житәкчесе тарафыннан билгеләнә.

Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү турындагы мәсьәлә муниципаль берәмлек башлыгы, жирле үзидарә органы житәкчесе тарафыннан, шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы урынбасарларының, муниципаль берәмлек администрациясенә структур бүлекчәсе житәкчесенә үтенечнамәсе буенча карала.

Бүләкләүләр куллану турындагы үтенечнамә нигезле булырга, хезмәткәрнең жирле үзидарә органнары алдында торган бурычларны хәл итүдә катнашу дәрәжәсен, хезмәткәрнең һөнәри осталыгы һәм оештыру сәләте булуын чагылдырырга тиеш.

Үтенечнамә муниципаль хезмәткәргә турыдан-туры буйсынган житәкче белән килештерелә.

Муниципаль хезмәткәргә шулай ук муниципаль берәмлек башлыгы урынбасарлары, муниципаль хезмәткәр буйсынган муниципаль берәмлек администрациясенә структур бүлекчәсе житәкчесе дә рәхмәт белдерү хокукына ия.

Бүләкләү хокукый акт дип игълан ителә, хезмәткәргә житкерелә һәм хезмәт кенәгәсенә һәм муниципаль хезмәткәрнең шәхси эшенә (акчалата бүләкләүләрдән тыш) кертелә.

Хокукый актта муниципаль хезмәткәрнең нәкъ менә нинди казанышлары өчен бүләкләнүе һәм нинди бүләкләүләр кулланылуы турында белешмәләр булырга тиеш.

Бүләкләргә чыгымнар һәм бер тапкыр бирелә торган акчалата түләүләр хезмәт өчен түләү фонды хисабына башкарыла.

Муниципаль хезмәткәрне бүләкләү материаллары муниципаль берәмлек башлыгына, жирле үзидарә органы житәкчесенә, юбилеена бер ай кала сайлау комиссиясе рәисенә, бүләкләүнең башка төрләренә - тиешле вакыйга башланганчы 2 атнадан да соңга калмыйча тапшырыла.

22. Муниципаль дисциплина җаваплылыгы хезмәткәр

22.1. Дисциплинар гамәл кылган өчен - муниципаль хезмәткәрләргә анын өстенә йөкләнгән хезмәт бурычларын үтәмәгән яисә тиешенчә үтәмәгән өчен - яллаучы (эш бирүче) вәкиле түбәндәге дисциплинар түләтүләр кулланырга хокукы:

1) кисәтү;

2) шелтә;

3) муниципаль хезмәттән тиешле нигезләрдә эштән азат итү.

22.2. Дисциплинар гаеп эшлэгән муниципаль хезмәткәр вакытлыча (ләкин бер айдан да артык түгел), аның дисциплинар җаваплылыгы турындагы мәсьәләне хәл итүгә кадәр, хезмәт бурычларын үтәүдән акчалата түләүне саклап калу белән читләштерелергә мөмкин. Муниципаль хезмәткәрне вазыйфай бурычларын үтәүдән читләштерү бу очракта муниципаль хокукый акт белән башкарыла.

22.3. Дисциплинар түләтүләрне куллану һәм бетерү тәртибе хезмәт законнары белән билгеләнә.

23. Мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмау яисә жайга салу турындагы чикләүләрне һәм тьюларны үтәмәгән һәм коррупциягә каршы көрәш максатларында билгеләнгән бурычларны үтәмәгән өчен түләтүләр

23.1. Муниципаль хезмәткәрләргә “Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында”гы Федераль закон, “Коррупциягә каршы көрәш турында”гы Федераль закон, “Коррупциягә каршы көрәш турында”гы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тьюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә жайга салу турындагы таләпләрне үтәмәгән өчен әлеге Нигезләмәнең 22 статьясында каралган җәзалаулар жайга салына.

23.2. Түләүләрне куллану һәм алу муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексының 33 статьясы нигезендә гамәлгә ашырыла.

23.3. Түләүгә федераль закон нигезендә муниципаль хезмәткәрләргә шикаять бирелергә мөмкин.

23.4. Муниципаль хезмәткәргә ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат итү рәвешендә түләтүләр куллану турындагы белешмәләр муниципаль хезмәт узган жирле үзидарә органы тарафыннан “Коррупциягә каршы көрәш турында” Федераль законның 15 статьясында каралган ышанычны югалтуга бәйле рәвештә эштән азат ителгән затлар реестрына кертелә.

23. Муниципаль хезмәт стажы

Муниципаль хезмәт стажына (гомуми дәвамлылыгына) кертелә торган эш чорлары муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән жайга салына.

24. Муниципаль хезмәткәрне эштән жибәрү

24.1. Муниципаль хезмәткәргә муниципаль хезмәтнең биләгән вазыйфасын һәм акчалата эчтәлеген саклап, еллык отпуск бирелә, аның күләме уртача хезмәт хакын исәпләү өчен хезмәт законнарында билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

24.2. Муниципаль хезмәткәрнең еллык түләүле ялы төп түләүле отпусктан һәм өстәмә түләүле отпусклардан тора.

24.3. Ел саен төп түләүле отпуск муниципаль хезмәткәргә 30 календарь көн дәвамлылығы белән бирелә.

24.4. Ел саен өстәмә түләүле яллар муниципаль хезмәткәргә тиешле еллар эшлэгән өчен, шулай ук федераль законнарда һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы Кодексында каралган очракларда бирелә. Тиешле еллар эшлэгән өчен муниципаль хезмәткәргә еллык өстәмә түләүле отпускның дәвамлылығы муниципаль хезмәтнең һәр елы өчен бер календарь көн исәбеннән исәпләнә. Еллык төп түләүле отпускның һәм тиешле еллар эшлэгән өчен еллык өстәмә түләүле отпускның гомуми дәвамлылығы 40 календарь көннән арта алмый. Нормалаштырылмаган хезмәт көне билгеләнгән муниципаль хезмәткәргә нормалаштырылмаган хезмәт көне дәвамлылығы өч календарь көнгә тигез еллык өстәмә түләүле отпуск бирелә. Нормалаштырылмаган хезмәт көне өчен еллык өстәмә түләүле отпуск, шулай ук федераль законда каралган башка очракларда бирелә торган еллык өстәмә түләүле отпуск әлеге өлештә каралган еллык төп түләүле отпускыдан һәм еллык түләүле отпусктан тыш бирелә.

24.5. Муниципаль хезмәткәрнең гаризасы буенча еллык түләүле отпуск өлешләр буенча бирелә, шул ук вакытта отпускның бер өлеше озынлыгы 14 календарь көннән дә ким булмаска тиеш. Эшкә алучының (эш бирүче) вәкиле белән килештереп, муниципаль хезмәткәргә отпускның бер өлеше башка дәвамлылыкта бирелергә мөмкин.

24.6. Хезмәткәрнең язма гаризасы буенча муниципаль хезмәткәргә яллаучы вәкиленең (эш бирүченең) карары белән бер елдан да артык булмаган дәвамлылыктагы акчалата түләүдән башка отпуск бирелергә мөмкин.

24.7. Муниципаль хезмәткәргә федераль законнарда каралган очракларда акчалата түләүне сакламыйча отпуск бирелә.

25. Муниципаль хезмәткәрләр белән муниципаль хезмәткәрләр белән хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләр

25.1. Россия Федерациясе Хезмәт кодексында каралган хезмәт шартнамәсен өзү өчен нигезләрдән тыш, муниципаль хезмәткәр белән хезмәт шартнамәсе шулай ук яллаучы (эш бирүче) вәкиле инициативасы буенча түбәндәге очракларда өзелергә мөмкин:

1) муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшькә ирешү;

2) Россия Федерациясе гражданлыгын туктату, чит ил гражданы - Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы чит дәүләт гражданлыгын туктату, аның нигезендә чит ил гражданы муниципаль хезмәттә булу, чит дәүләт гражданлыгы алу йә аның яшәү хокукын яисә Россия Федерациясе гражданының чит ил территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ алу хокукына ия, Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучы булып тормаган, аның нигезендә чит ил гражданлыгы булган Россия Федерациясе гражданы муниципаль хезмәттә булырга хокукы;

3) муниципаль хезмәткә һәм федераль законда билгеләнгән чикләүләренә һәм тьюларны үтәмәү.

4) дисквалификация рәвешендә административ жәза куллану;

25.2. Муниципаль хезмәт вазыйфасын биләү өчен билгеләнгән иң чик яшыкә житкән муниципаль хезмәткәрләренә муниципаль хезмәттә булу срогы озайтыла. Муниципаль хезмәткәрнең муниципаль хезмәтендә булу вакытын бер мәртәбә озайту бер елдан да артыграк булмаган вакытка рәхсәт ителә.

26. Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәмин итү

Муниципаль хезмәткәрне һәм аның гаилә әгъзаларын пенсия белән тәмин итү шартлары «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль закон һәм Муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы белән билгеләнә.

27. Муниципаль берәмлектә кадрлар эше

Арча муниципаль районында кадрлар эше үз эченә ала:

27.1. муниципаль хезмәт Вазыйфаларын биләү өчен кадрлар составы булдыру;

27.2. Муниципаль хезмәт турында законнар нигезләмәләрен гамәлгә ашыру турында тәкъдимнәр әзерләү һәм әлеге тәкъдимнәрне яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кертү;

27.3. Муниципаль хезмәткә керүгә, аны узуга, хезмәт шартнамәсе (контракты) төзүгә, муниципаль хезмәт вазыйфасына билгеләп куюга, муниципаль хезмәт вазыйфасында биләгән вазыйфадан азат итүгә, муниципаль хезмәткәрне муниципаль хезмәттән азат итүгә һәм аның пенсиягә чыгуына бәйлә муниципаль хокукый актлар проектларын әзерләүне оештыруга һәм тиешле документларны рәсмиләштерүгә;

27.4. муниципаль хезмәткәрләренә хезмәт кенәгәләрен алып бару;

27.5. муниципаль хезмәткәрләренә шәхси эшләрен федераль законда, әлеге нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә алып бару;

27.6. Арча муниципаль районында муниципаль хезмәткәрләр реестрын алып бару;

27.7. муниципаль хезмәткәрләренә хезмәт таныкчыларын рәсмиләштерү һәм бирү;

27.8. муниципаль хезмәтнең вакантлы вазыйфаларын биләүгә һәм муниципаль хезмәткәрләренә кадрлар резервына кертүгә конкурс үткәру;

27.9. муниципаль хезмәткәрләргә аттестация үткәру;

27.10. Кадрлар резервы белән эшләүне оештыру һәм аны нәтижәле файдалану;

27.11. Муниципаль хезмәткә кергәндә граждан тарафыннан тапшырыла торган шәхси белешмәләренә һәм башка белешмәләренә дәрәсләген тикшерүне

оештыруга, шулай ук дәүләт серен тәшкил иткән белешмәләргә билгеләнгән рәвешкә рөхсәт бирүне рәсмиләштерүгә;

27.12. муниципаль хезмәткәрләрнең керемнәре, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында белешмәләрне, шулай ук «Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында» Федераль законның 13 статьясында һәм башка федераль законнарда билгеләнгән муниципаль хезмәткә бәйле чикләүләрне үтәүне тикшерүне оештыру;

27.13. Муниципаль хезмәткәрләрне муниципаль хезмәтнең хокукый һәм башка мәсьәләләре буенча консультацияләү;

27.14. Кадрлар эшенең хезмәт законнарында һәм муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнә торган башка мәсьәләләрен хәл итү.

28. Муниципаль хезмәт өчен кадрлар әзерләү шартнамә нигезендә

28.1. Муниципаль хезмәтнең югары квалификацияле кадрлар составын формалаштыру максатларында жирле үзидарә органнары, мәгариф турында Россия Федерациясе законнары нигезендә һәм "Россия Федерациясендә муниципаль хезмәт турында" Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып, муниципаль хезмәт өчен гражданнарны шартнамә нигезендә әзерләүне оештырырга мөмкин.

28.2. Муниципаль хезмәтне алга таба узу йөкләмәсе белән максатчан уку турында шартнамә (алга таба - максатчан уку турында шартнамә) жирле үзидарә органы белән граждан арасында төзелә һәм уку тәмамланганнан соң гражданның күрсәтелгән жирле үзидарә органында билгеләнгән вакыт дәвамында муниципаль хезмәт узу буенча йөкләмәсен күздә тоту.

28.3. Максатчан уку турында шартнамә төзү конкурс нигезендә гамәлгә ашырыла.

28.4. Конкурс муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә уздырыла

28.5. Максатчан уку турында шартнамә төзүгә конкурс үткәрү турындагы мәгълүмат муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгара торган басма массакуләм мәгълүмат чарасында басылып чыгарга һәм күрсәтелгән конкурсны уздыру датасына кадәр бер айдан да соңга калмыйча Арча муниципаль районының рәсми сайтында "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырылырга тиеш.

28.6. Конкурс үткәрү турында мәгълүмат материалында муниципаль хезмәт турында Татарстан Республикасы кодексында билгеләнгән белешмәләр күрсәтелә.

28.7. максатчан уку турында шартнамә төзүгә конкурста Россия Федерациясе дәүләт телен белгән һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары акчалары исәбеннән беренче тапкыр урта һөнәри яисә югары белем алучы гражданнар катнашырга хокуклы. Күрсәтелгән конкурста катнашучы граждан муниципаль хезмәткә кергән вакытка, шулай ук әлегә Нигезләмәнең 33 пунктында каралган бөтен срок дәвамында муниципаль

хезмэт вазыйфаларын биләү өчен "Россия Федерациясендә муниципаль хезмэт турында" Федераль законда билгеләнгән таләпләргә туры килергә тиеш.

28.8. конкурста катнашырга теләк белдергән граждан муниципаль хезмэт турында Татарстан Республикасы кодексының 34.1 статьясындагы 11 пункты нигезендә жирле үзидарә органына документлар тапшыра.

28.9. Максатчан уку тәмамланганнан соң муниципаль хезмәтне мәжбүри узу срогы максатчан уку турында шартнамә белән билгеләнә. Күрсәтелгән срок максатчан уку турындагы шартнамә нигезендә гражданга социаль ярдәм чаралары күрсәткән сроктан ким була алмый, әмма ул биш елдан да артмаска тиеш.

28.10. Максатчан уку турында шартнамә якларының бурычлары һәм жаваплылыгы максатчан уку турындагы шартнамәдә Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

28.11. Максатчан уку турында шартнамә граждан белән бер тапкыр төзелергә мөмкин.

28.12. Максатчан уку турында шартнамәдә каралган чыгымнарны финанс белән тәмин итү жирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

29. Муниципаль хезмәткәрнең персонал күрсәткечләре

29.1. Муниципаль хезмәткәрнең персонал күрсәткечләре - муниципаль хезмәткәрнең биләгән муниципаль хезмэт вазыйфалары буенча бурычларын үтәвенә һәм конкрет муниципаль хезмәткәргә кагылышлы рәвештә яллаучы вәкиленә (эш бирүчегә) кирәкле мәгълүмат.

29.2. Муниципаль хезмәткәрнең шәхси белешмәләре Россия Федерациясе Хезмэт кодексының 14 бүлегендә каралган үзенчәлекләр белән шәхси белешмәләр өлкәсендәге Россия Федерациясе законнары нигезендә эшкәртелергә тиеш.

30. Муниципаль хезмәтне үстерү программасы

Муниципаль хезмәтне үстерү муниципаль хезмәтне үстерүнең жирле бюджет акчалары исәбеннән финанслана торган программасы белән тәмин ителә.